

IX. ZMARLI

O. prof. Burkhard Neunheuser OSB (1903-2003)

Dnia 29 listopada 2003 r., parę dni przed swymi setnymi urodzinami, zmarł o. prof. Burkhard Neunheuser. Był jednym z ostatnich bezpośrednich świadków Ruchu Liturgicznego i częścią historii liturgii XX w.

Gottfried Neunheuser urodził się 12 grudnia 1903 r. w Essen. W swej młodości spotkał Romano Guardiniego, co zaowocowało zainteresowaniem się liturgią i wstąpieniem do opactwa benedyktyńskiego Maria Laach, gdzie opatem był znany historyk i liturgista Ildefons Herwegen. Po ślubach zakonnych i święceniach prezbiteratu uzyskał w 1930 r. stopień doktora na podstawie pracy z zakresu dogmatyki i liturgiki. Interesował się m. in. nauką O. Casela o misteryjnej obecności zbawczych aktów Chrystusa w liturgii i wyjaśnianiem znanego hasła „lex orandi – lex credendi”. Jak nikt inny rozpowszechnił w całym Kościele „teologię z Maria Laach” o anamniezie, misterium paschalnym i Ecclesia orans.

W latach 1930-1937 prof. Neunheuser był docentem w Wyższej Szkole Filozoficznej w opactwie Maria Laach, następnie dwa lata profesorem nadzwyczajnym w Papieskim Ateneum San Anselmo w Rzymie. W latach 1939-1962 wykładał w swoim rodzimym opactwie Maria Laach. Od 1962 do 1978 r. był profesorem w Papieskim Ateneum San Anselmo, natomiast od 1965 do 1978 r. w Uniwersytecie „Urbaniana” w Rzymie. Od 1978 r. był profesorem emerytowanym. Pod jego kierunkiem zostało napisanych ponad 100 prac doktorskich i licencjackich. Był promotorem wielu polskich liturgistów.

Opublikował m.in. książki: *Taufe und Firmung* (1956, 2 wyd. 1983), *Eucharistie im Mittelalter und Neuzeit* (1963), *Storia della liturgia attraverso le epoche culturali* (1977, 2 wyd. 1988), artykuły w dziełach zbiorowych: *Vom christlichen Mysterium* (1951), *Enkainia. Gesammelte Arbeiten zum 800-jährigen Weihegedächtnis der Abteikirche Maria Laach* (1956), *Lexikon für Theologie und Kirche, Sacramentum Mundi, Gratias agamus. Studien zum eucharistischen Hochgebet* (1992) oraz liczne artykuły w czasopiśmie: „Liturgie und Mönchtum”, „Archiv für Liturgiewissenschaft”, „Rivista Liturgica”, „Ecclesia Orans”. O. prof. Neunheuser jest wydawcą następujących dzieł zbiorowych: *Opfer Christi und Opfer der Kirche* (1960), *Odo Casel: Das christliche Kultmysterium* (1960), *V. Warnach: Christus-Mysterium* (1977) oraz współwydawcą: *Vom christlichen Mysterium. Zum Gedächtnis v. Odo Casel* (1951) i podręcznika *Anamnesis* (1974-1989).

Ku jego czci wydano księgę pamiątkową *Eulogia. Miscellanea liturgica in onore di P. Burkhard Neunheuser OSB*, Roma 1979. Za swoje zasługi otrzymał najważniejsze niemieckie „odznaczenie liturgiczne”: pierścień zasługi Niemieckiego Instytutu Liturgicznego. W 1992 r. otrzymał doktorat honoris causa Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

O. prof. Neunheuser był doradcą Rady ds. Wykonania Konstytucji o Liturgii (Consilium), konsultorem Kongregacji Kultu Bożego i przewodniczącym Papieskiego Instytutu Liturgicznego.

Ks. Jerzy Paliński